

Nr 66.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1918 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disponerande av ytterligare medel under år 1918 för vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.

(3:e avd.)

I en till riksdagen den 8 mars 1918 avlåten, till statsutskottets förberedande behandling överlämnad proposition, nr 148, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att för vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet må jämlikt de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under år 1918 disponeras, utöver förut beviljade 300,000 kronor, ytterligare ett belopp av högst 100,000 kronor eller sålunda sammanlagt högst 400,000 kronor, att utgå i första hand av de besparingar, som uppkommit å det för år 1916 för nu ifrågavarande ändamål av riksdagen beviljade anslag, samt med återstående belopp av det förslagsanslag, som för år 1918 beviljats för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före den 8 juni 1915.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet framlagda proposition medgav 1914 års senare riksdag, att för vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet finge jämlikt de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelades, av pensionsstyrelsen disponeras ett belopp av högst 200,000 kronor, att utgå med högst 50,000 kronor av det för år 1914 av riksdagen på extra stat anvisade förslagsanslag för bestridande av

på staten belöpande kostnad för genomförande av en allmän pensionsförsäkring samt med återstående belopp av det förslagsanslag för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring, som riksdagen för år 1915 anvisat.

För år 1916 anvisades för ifrågavarande ändamål på extra stat ett anslag av 200,000 kronor.

Sedermera har 1916 års riksdag medgivit, att av det för år 1917 beviljade förslagsanslaget för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före den 8 juni 1915 ett belopp av högst 300,000 kronor finge, i enlighet med de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelades, användas för nu ifrågavarande ändamål.

Slutligen har 1917 års riksdag medgivit, att för vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet finge jämlikt de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelades, av pensionsstyrelsen under år 1918 disponeras ett belopp av högst 300,000 kronor, att utgå i första hand av de besparingar, som kunde uppkomma å det för år 1916 för nu ifrågavarande ändamål av riksdagen beviljade anslag, samt med återstående belopp av det förslagsanslag, som för år 1918 beviljats för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före den 8 juni 1915.

Departementschefen har vid anmälan av ifrågavarande anslagsäskanden anført, hurusom av de till pensionsstyrelsens förfogande för år 1917 ställda medel för vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet en icke oväsentlig del kunnat besparas. Styrelsens sjukvårdande verksamhet vore emellertid stadd i en kraftig utveckling och vore särskilt under innevarande år en väsentlig utvidgning av densamma att förvänta. Vid bedömande av frågan, huruvida under år 1918 ytterligare medel för avsedda ändamål erfordrades, måste jämväl hänsyn tagas till de på grund av stegrade pris å livsförnödenheter och materialier väsentligt höjda kostnaderna för sjukvård. Sistnämnda omständighet hade ock föranlett Kungl. Maj:t att vid meddelande av närmare föreskrifter angående användningen av de för år 1918 för ändamålet anvisade medel medgiva, att det årliga belopp, varmed pensionsstyrelsen äger att bidraga till en persons sjukvård, finge förhöjas från 300 kronor till 400 kronor.

Utskottets
yttrande.

I detta sammanhang har departementschefen berört en av Svenska vanförestalternas centralkommitté gjord framställning om upphävande av det i kungl. brevet den 6 december 1912 för åtnjutande av statsbidrag till vanförestalternas kliniker uppställda villkor, att vårdavgiften, förutom ersättning för s. k. ortopediskt bandage, icke må överstiga 1 krona 50 öre för dag och patient.

Denna bestämmelse hade grundats på beräkning, att vårdkostnaderna för dag och patient i allmänhet ej skulle uppgå till mera än 3 kronor samt att staten skulle bidraga med hälften av nämnda belopp. Därest vanförestalterna skulle betagas möjligheten att uttaga ersättning för de numera väsentligt ökade sjukvårdskostnaderna, komme, enligt departementschefens förmenande, deras ekonomi att i betänklig grad äventyras. Departementschefen har för den skull ansett, att det med centralkommitténs framställning åsyftade villkoret borde, räknat från ingången av år 1918, upphävas. För att statsbidrag emellertid ej måtte uppbäras för bemedlad patient, syntes det samtidigt böra stadgas, att sådant bidrag utginge endast för patient, som vårdas å allmänt rum.

Utskottet har ej haft annat att erinra mot vad sålunda ifrågasatts, än att det torde vara ovisst, om sistnämnda bestämmelse är tillräcklig för det därmed avsedda ändamålet. Utskottet förutsätter emellertid, att i sammanhang med utfärdandet av förändrade bestämmelser om villkoren för statsbidrag åt vanförestalterna prövas, huruvida ytterligare detaljföreskrift må vara erforderlig till förhindrande av att statsbidrag för bemedlad patient utgår.

Slutligen har departementschefen anfört, hurusom ett av pensionsstyrelsen den 19 januari 1918 meddelat beslut om ökat bidrag till vanförestalterna komme att medföra ytterligare belastning av de för styrelsens sjukvårdande verksamhet avsedda medel. Enligt detta beslut skulle nämligen styrelsens bidrag för sådana från styrelsen hänvisade personer, som åtnjöte eller komme att åtnjuta vård å vanförestalternas sjukavdelningar, för tiden från och med år 1918 tills vidare höjas från 50 öre till 1 krona för dag och patient, detta dock under förutsättning, dels att styrelsens framställning om förhöjt anslag för sagda verksamhet bifölles, dels ock att en dylik höjning av pensionsstyrelsens bidrag icke komme att föranleda indragning eller minskning av det för vård av patienter å vanförestalternas utgående statsbidraget.

Utskottet, som funnit de av departementschefen till stöd för ifrågasvarande förslag anförda skälen övertygande, får hemställa,

att riksdagen må medgiva, att för vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet må jämlikt de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under år 1918 disponeras, utöver förut beviljade 300,000 kronor, ytterligare ett belopp av högst 100,000 kronor eller sålunda sammanlagt högst 400,000 kronor, att utgå i första hand av de besparingar, som uppkommit å det för år 1916 för nu ifrågavarande ändamål av riksdagen beviljade anslag, samt med återstående belopp av det förslagsanslag, som för år 1918 beviljats för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före den 8 juni 1915.

Stockholm den 19 april 1918.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 64.
